

סעודה שלישית – סעודת רעוא דרעוין
פרשת חקת – תשפ"א

בסעודת שלישית סעודת רעוא דרעוין, דיבר מהר"י נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רבינו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ה), וזה לשונו: וְזֶהוּ בְּחִינַת פָּרָה אַדְמָה, כְּמַאֲמַר הַזֹּהַר (חֻקַּת דַּף ק"פ:) 'פָּרָה דְּקֵבִילַת מִשְׁוֹר'. פָּרָה, זֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ י"ד): "וּנְשַׁלְּמָה פָּרִים שְׂפָתֵינוּ".

פתח ואמר מהר"י נ"י, הנה פרשת השבוע מדבר מענין טהרתן של ישראל על ידי פרה אדומה, וזה ממש דבר בעתו, כי הנה עכשיו מתחיל ימי הקיץ, ומאד מאד אנו צריכים לטהרה, להטהר ולהשאר בקדושה ובטהרה כל ימי הקיץ.

ובאמת כל המצוה הזאת של פרה אדומה כבר נתנו לפני מתן תורה, ולכאורה תמוה מה היתה כל כל נחוץ לתת את המצוה הזאת עוד לפני מתן תורה? עיין רש"י על הפסוק (שמות טו כה) "שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט", **שם שם לו** - במרה נתן להם מקצת פרשיות של תורה שיתעסקו בהם, שבת, ופרה אדומה, ודינין, (סנהדרין מ); וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (מכילתא) על הפסוק (שמות טו כה) "שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט", חק זה פרה אדומה וכו' עיין שם.

וכן הרי ידוע שהתורה היא נצחיית ואם כן מה זה נוגע לנו עכשיו בדורותינו אלה? ומה אנו יכולים להוציא לעצמינו רמזים לעובדא ולמעשה?

אלא ענין פרה אדומה עולה על ענין תורה, ותפלה.

כי הנה המצוה הזאת במרה נצטוו, כי שם במרה (שמות טו, כג) "לֹא יָכְלוּ לִשְׁתֹּת מַיִם מִמָּרָה כִּי מָרִים הֵם", ומובא מצדיקים שהפירוש כי מרים הם הוא, שהם בעצמם היו מרים, ולכן טעמו טעם מר, כי הם היו מרים. כי באמת אם האדם בשמחה ועובד את השם יתברך כראוי, אזי העבודת השם אצלו זה עם טעם מתוק, ואינה מר כלל.

אבל מחמת שעדיין לא זכו עם ישראל להרגיש את המתיקות של התורה טעמו טעם מר במים, היינו שטעמו טעם מר בתורה ותפלה שלהם, וזה – "**וַיּוֹרֵהוּ ה' עֵץ וַיַּשְׁלֵךְ אֶל הַמַּיִם וַיִּמְתְּקוּ הַמָּיִם שָׁם שָׂם לוֹ חֹק וּמִשְׁפָּט**" ומובא בדברי רבותינו הקדושים (מכילתא בשלח) במה שנאמר "וַיּוֹרֵהוּ ה' עֵץ", יש אומרים שהיתה עץ של 'ערבה' ורביז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן עד) כִּי 'עֲרָבָה דּוֹמָה לִשְׁפָתַיִם' (תַּנְחוּמָא פָּרָשַׁת אֱמֹר, זֹהַר צַו ל"ב, פִּינְחָס רנ"ו), כִּדְאִיתָא בַּזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ (קְדוֹשִׁים דַּף פ"ה:) 'אִית מָאן דְּלָעֵי בְּאוֹרַיְתָא וּמְגַמְגֵּם בָּהּ בְּגִמְגּוּמָא דְּלָא יָדַע, כָּל מִלָּה וּמִלָּה סָלְקָא לְעֵילָא, וְקָדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָדֵי בְּהַאי מִלָּה, וְקַבִּיל לַהּ וְנָטַע לַהּ סָחֲרָנִין דְּהַאי נַחֲלָא, וְאִתְעֲבִדוּ מֵאנּוּן מִלִּין אִילָנִין רַבְרְבִין, וְאִקְרוֹן עַרְבֵי נַחַל.

היינו שמשה רבינו נתן להם את העצה שירגילו את עצמם להשתמש עם השפתיים, לומר הרבה את דיבורי התורה הקדושה, אפילו בלי הבנה, ועל ידי זה סוף כל סוף יזכו למתיקות התורה, כי מקודם צריכים לדבר הרבה אפילו בלי הבנה, בְּחִינַת דִּבּוּר בְּלֹא דַּעַת. וְהוּא בְּחִינַת עֲרָבָה, כִּי 'עֲרָבָה דּוֹמָה לִשְׁפָתַיִם. ואחר כך זוכה לדיבור בדעה שזוכה אחר כך להבין.

ועל פי זה אפשר להבין על מה נקט התורה הלשון "זאת חקת התורה", ולא "זאת חקת הפרה", כי באמת זה בא ללמד אותנו את ענין חוקת התורה, איך לזכות לתורה הקדושה, כי צריכים לקבל על עצמו את עול התורה כמו 'חוקה', בלי טעם, אפילו שאיני מבין את טעמי התורה, ופירושו, אלא אני לומד כך בלי להבין שום דבר, וכך מקיימים את מצוות לימוד התורה בשלימות, היינו שאיני מפסיק מללמוד את התורה הקדושה אפילו שעדיין לא זכיתי להבין את דברי תורתינו הקדושה.

ורואים בפרשת שמות כשפרעה גזר לא לתת 'תבן' לעם ישראל, ועם ישראל סבלו מאד, עד כדי כך "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה", מה כתוב תיכף אחר כך (בפרשת וארא) "**וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר**", [שזהו הפעם הראשונה שכתוב בתורה הקדושה "וידבר ה' אל משה לאמר"] כי מה היה כאן הסיפור? עם ישראל נפלו מהבנת התורה ולא היתה להם 'תבן' המרמז על 'תבונת התורה', וחשבו שאי אפשר לעבוד את הקדוש ברוך הוא, רק אם מבינים את הכל, ולכן עבדו מאד קשה בעבודות קשות, וזה מה שכתוב תיכף ומיד אחר כך "**וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר**", שהקדוש ברוך הוא אמר למשה את העצה הזאת של 'לאמר' היינו שהיות שעם ישראל נפלו מתבונת התורה, ויש להם 'קצר רוח ועבודה קשה', על זה הקדוש ברוך הוא אומר אל משה שיאמר לעם ישראל את העצה הזאת

של אמירת דברי התורה הקדושה, שזה וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה - "לֵאמֹר" - לשון אמירה. היינו על ידי שעם ישראל יאמרו הרבה את דברי התורה הקדושה, על ידי זה יומתק מהם המרירות והקוצר רוח והעבודה קשה. שזה האותיות של 'לאמר' - 'לא' - 'מר'. שלא יהיה להם יותר מר.

כי מאחר שלא שמעו על משה, ולא היה להם את האמונת חכמים, הוצרכו לעבוד בעבודות קשות כמו שכתוב "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקֹּצֶר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה" היינו שמה שהיה להם 'קוצר רוח ועבודה קשה', זה היה מחמת 'ולא שמעו אל משה' וכמו שרביז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פו) שעל ידי שהעולם הם מקטני אמנה, על ידי זה צריכים לעבודות קשות; כי אם היתה להם את האמונה בצדיק היו יודעים את העצה של אמירת דברי התורה הקדושה גם בלי הבנה, והיה נמתק כל המרירות שלהם.

כי בוודאי כולם מודים שצריכים להבין, אבל מה נעשה שאיני זוכה לזה עדיין? על זה בא הצדיק משה ומגלה לך את העצה הזאת להשתמש בשפתיים שהוא בדוגמת ערבה, שמשה רבינו משליך את העץ של הערבה לתוך המים, ואין מים אלא תורה. וממתיק את המים, שעל ידי זה יזכו אחר כך להגיע לתבונת התורה.

ומה שהאדם שומע חילוקי דיעות בענין דרך הלימוד הזה, בא רבינו ז"ל ומגלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ה') שכאשר האדם הוא פגום בברית ואינו ראוי להתקרב אל הקדושה, אזי מוכרח הוא לשמוע את המחלוקת שבין הצדיקים, איך שזה אומר שזה כן נקרא לימוד, וזה אומר שאינו נקרא לימוד, כי הרי הוא אינו ראוי וכדאי להתקרב אל הקדושה, כי עליו נאמר "כָּל בָּאֶיהָ לֹא יְשׁוּבוּן וְלֹא יַשִּׂיגוּ אָרְחוֹת חַיִּים" ועליו לבחור אם ברצונו באמת להתרחק מהקדושה, או להתעקש כן להתקרב אל הקדושה. ואם האדם יש לו שכל ועושה לעצמו חשבון הנפש, "הרי עד עכשיו לא למדתי שום דבר הכל מחמת החומרות שלי שרציתי להבין את הכל תיכף ומיד, ובנתיים עוברים הימים והשנים, ואיני זוכה לפתוח ספר, והנה בא צדיק שהוא רבינו הקדוש והוא הפוסק אחרון, ונותן לי עצה איך ללמוד, ומלמד אותי איך שגם אני עם כל הירידות והנפילות שלי יכול לזכות לטייל בכל חלקי התורה הקדושה, ומגלה לי שזה כן נקרא לימוד, ודייקא על ידי זה אזכה להגיע אחר כך להבין את הכל", אזי אם האדם יש לו קצת שכל, וזורק את כל העקמימיות שיש לו במוחו, ומתחיל לציית את הצדיק, על ידי זה זוכה אחר כך באמת להתקרב אל הקדושה, ולהתדבק בו יתברך, וזוכה להבנת התורה.

והנה העולם נוהגים לומר "החיים והמות ביד הלשון", אבל באמת כשמעיינים בפנים הפסוק רואים שכתוב בדיוק ההיפך, (משלי יח, כא) "מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד לָשׁוֹן", קודם כתוב 'מות', ואחר כך 'חיים', והכל 'ביד לשון', כי מתחילה מרגישים את המות, לא מרגישים את הטעם הנפלא שיש בתורה הקדושה, אבל כשמרגילים את עצמם להשתמש ב'לשון', לומר הרבה את דברי התורה הקדושה, אזי

זוכים אחר כך ל'חיים', להרגיש את חי החיים, את הטעם והמתיקות של התורה הקדושה שהוא חכמתו יתברך, וזה "מָוֶת וְחַיִּים בְּיַד לָשׁוֹן", שמקודם זה טעם 'מות', אבל אחר כך זוכים להרגיש את טעם ה'חיים', והכל על ידי הלשון שמשתמשים בה לאמירת דברי התורה הקדושה.

שזהו הענין של הערבה שלוקחים בהושענא רבא, כי בכדי להגיע אל שמחת התורה, צריכים מקודם את ההושענא רבא, שלוקחים את הערבה שהוא בצורת השפתיים, ומשתמשים עם השפתיים היינו האמירה, כמו שאנו צועקים עם השפתיים אל הקדוש ברוך הוא על דרך דיבור בלי דעה, 'הושע נא', 'הושע נא', ועל ידי זה זוכים אחר כך להגיע אל שמחת התורה, היינו הבנת התורה. וכן הוא גם בתפלה שקודם צריכים סתם לצעוק אליו יתברך אפילו בלי הסברה והבנה, ואחר כך זוכים לתפלה שהיא עריבה ומתוקה כמו מיין מתוקין.

כי צריכים לדעת שכמו שיש 'סדר דרך הלימוד' בלימוד התורה, כמו כן יש 'סדר דרך התפלה' בענין התפלה אליו יתברך, כי בדרך כלל כשהאדם רוצה להתחיל לדבר אל הקדוש ברוך הוא, אזי עד שהוא כבר מוכן להתחיל לדבר אליו יתברך, פתאום מוצא את עצמו בלי פתחון פה, ואינו יודע איך לפתוח את הפה לדבר אליו יתברך, כי דייקא אז הוא שוכח את הכל מה שהיה לפניו לדבר עמו יתברך, ולכן האדם צריך לפתוח את הפה ולדבר אליו יתברך גם בלי שיהיה לו מה לדבר, ולהיות עקשן גדול, על זה, לדבר אליו יתברך אפילו בלי טעם. וזה מה שרביז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נה) פֶּרֶה, זֶהוּ בְּחִינַת תְּפִלָּה, בְּחִינַת (הוֹשֵׁעַ י"ד): "וּנְשַׁלְּמָה פָּרִים שְׂפָתֵינוּ". כי גם בתפלה צריכים להתגבר ולהמשיך לדבר אליו יתברך על דרך 'חוקה' שאפילו שאין לי טעם עדיין בתפלה, ואיני מרגיש את טעם המתיקות שבתפלה, עלי להמשיך לדבר אליו יתברך בשיחה זו תפלה.

ובאמת יש עצה טובה איך לא ליפול במצב כזה שלא יהיה לו מה לדבר, והוא על ידי שהאדם מכין לעצמו מראש 'רשימה' שרשום בה הדברים שרוצה לבקש ממנו יתברך, כי הרי במשך היום יש לו הרבה דברים הנזכרים לו במוחו ממה שצריך לסדר ולתקן ולבקש מלפניו יתברך, ואם רושם לעצמו את הדברים האלו על דף ונייר, על ידי זה כשיושב את עצמו לדבר אליו יתברך ומרגיש שאין לו מה לדבר, אזי הוא מוציא את הדף שלו, ורואה מה יש לו ברשימה שלו שרוצה לרכוש אצלו יתברך, וממשיך את התפלה וההתבודדות שלו ביתר שאת ויתר עוז, עד שמסיים את כל הרשימה וכו'.

ואל כל העצות היקרות איך לזכות להיות יהודי כשר בכל המצבים שבעולם, זוכים רק על ידי הצדיק, על ידי שמטים אוזן קשבת אל דברי הצדיק, כי הוא הממתיק את כל המרירות, ומכניס את המתיקות בעבודת השם יתברך, לכל עם ישראל.

ולכן העיקר הוא להתקרב אל הצדיק, והצדיק העוסק בטהרת האדם, הוא ה'מטהר טמאים', 'ומטמא טהורים' [הנאמר על הפרה אדומה], היינו שמראה להטמאים שעדיין הם טהורים, שעדיין הקדוש ברוך הוא אוהב אותם ורוצה בהם ובעבודתם, ועל אף שטמאו את עצמם בכל הטומאות שבעולם יכולים הם עדיין לזכות לטהרה ולקדושה נפלאה, אם רק יצייתו את הצדיק, וכן הצדיק 'מטמא טהורים' היינו שמראה לאלו האוחזים את עצמם שהם כבר טהורים לגמרי, וחושבים שכבר הגיעו לכל המדריגות שבעולם, הצדיק מראה להם שעדיין הם טמאים, ועדיין יש להם להתעלות יותר ויותר, ועוד לא זכו להגיע לשום דבר, וצריכים עדיין לעלות יותר ויותר.

יזכינו הקדוש ברוך הוא להיות מקורב אל צדיקים אמיתיים המטהרים את עם ישראל, ומדריך אותם בדרך הנכונה איך לזכות לתורה ותפלה ולכל הקדושות ולכל הטובות שבכל העולמות, אמן.